

2010
2553

กระดังงาสงขลา

Cananga odorata (Lam.) Hook. f. & Thomson var. *fruticosa* (Craib) Corner
กระดังงาสงขลา นำชวนชม หอมทวนลมสมคำลือ กลีบหวลยวนยั่วมือ คือไม้บานที่บ้านเรา

ดอกไม้ไทยให้คุณค่า

ดอกไม้คือความงามตามธรรมชาติ
เป็นของขวัญแก่มนุษย์สุดพรรณนา
โดยเฉพาะดอกไม้ไทยให้คุณค่า
โลกยอมรับนับถือระดับโลก

ใช่แต่ความสวยงามความอ่อนหวาน
เป็นอาหารสุขภาพซาบซ่านลิ้น
สมุนไพรใช้เป็นยารักษาโรค
บรรพชนแต่โบราณกาลก่อนไกล

ดอกไม้ใช่แค่ประดับบ้านกับสวน
หากให้โลกสุขงามความการุญ

ดอกไม้ไทยให้คุณค่ามานานนัก
ดอกไม้ไทยใช่แค่ปักแจกัน

บรรจงวาดวงประทับไว้กับเหล่า
เสนหานำรักประจักษ์ใจ
งดงามกว่าหอมกว่าบุปผาไหน
วิเศษกว่าผกาใดในแดนดิน
ประโยชน์นานับการชานไม่สิ้น
ใช้ประทีนความงามผ่องอำไพ
ดับทุกข์โศกโรคภัยผ่อนคลายได้
ท่านรู้ค่ายาไทยว่าให้คุณ
ให้อบอวลมวลผลพะยอมกลั่นหอมกรุ่น
เพื่อนำหนุนน้ำใจให้แก่กัน
ให้ความรักทุกหัวใจที่ใฝ่ฝัน
หากสำคัญแก่ชีวิตและจิตใจ

หลักการทรงงาน ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

1. ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ

การที่จะพระราชทานโครงการใดโครงการหนึ่ง จะทรงศึกษาข้อมูลรายละเอียดอย่างเป็นระบบ ทั้งจากข้อมูลเบื้องต้น จากเอกสาร แผนที่ สอบถามจากเจ้าหน้าที่ นักวิชาการ และราษฎรในพื้นที่ ให้ได้รายละเอียดที่เป็นจริง เพื่อที่จะพระราชทานความช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ตามความต้องการของประชาชน

2. ระเบิดจากข้างใน

หมายความว่า ต้องสร้างความเข้มแข็งให้คนในชุมชนที่เราเข้าไปพัฒนาให้มีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาลูกก่อน

มิใช่การนำเอาความเจริญหรือบุคคลจากภายนอกเข้าไปหาชุมชนหมู่บ้านที่ยังไม่ทันมีโอกาสเตรียมตัวหรือตั้งตัว

เป้าหมาย คือ ให้ท้องถิ่นเจริญองงาม

3. แก้ปัญหาที่จุดเล็ก

ทรงมองปัญหาในภาพรวมก่อนเสมอ แต่การแก้ปัญหาก็เริ่มจากจุดเล็กๆ คือ การแก้ไขปัญหาคณะหนึ่ง ที่คนมักจะมองข้าม

“...ถ้าปวดหัวคิดอะไรไม่ออก ...ต้องแก้ไขการปวดหัวนี้ก่อน... เพื่อให้อยู่ในสภาพที่คิดได้”

4. ทำตามลำดับขั้น

ทรงเริ่มต้นจากสิ่งที่จำเป็นที่สุดของประชาชนก่อน ได้แก่ สาธารณสุข ต่อไปจึงเป็นเรื่องสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน และสิ่งจำเป็นสำหรับประกอบอาชีพ

การพัฒนาประเทศต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมี พอกิน พอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่ก่อน จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและเศรษฐกิจขั้นสูงโดยลำดับต่อไป

5. ภูมิสังคม

การพัฒนาใดๆ ต้องคำนึงถึง

(1) ภูมิประเทศของบริเวณนั้น (ดิน น้ำ ป่า เขา ฯลฯ)

(2) สังคมวิทยาของคนที่นี่ (นิสัยใจคอของผู้คน ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น)

6. องค์กรรวม

• ทรงมีวิธีคิดอย่างองค์กรรวม

• ทรงมองอย่างครบวงจร

• ทรงมองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ไขอย่างเชื่อมโยง

7. ไม่ติดตำรา

การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ มีลักษณะของการพัฒนาที่อนุโลม และรอมชอมกับสภาพธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสภาพของสังคม จิตวิทยาแห่งชุมชน

“ไม่ติดตำรา” ไม่ผูกมัดกับวิชาการและเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่แท้จริงของคนไทย

8. ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด

ทรงใช้หลักในการแก้ไขปัญหาด้วยความเรียบง่ายและประหยัด ราษฎรสามารถทำได้เอง ทำได้ในท้องถิ่น และประยุกต์ใช้สิ่งที่มีอยู่ในชุมชนนั้นๆ มาแก้ไขปัญหา โดยไม่ต้องลงทุนสูง หรือใช้เทคโนโลยีที่ไม่ยุ่งยากนัก

“ให้ปลูกป่า โดยไม่ต้องปลูกป่า โดยปล่อยให้ขึ้นเองตามธรรมชาติ จะได้ประหยัดงบประมาณ”

9. ทำให้ง่าย

ทรงคิดค้น ดัดแปลง ปรับปรุง และแก้ไขงานการพัฒนาประเทศตามแนวพระราชดำริ โดยง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน

ทรงโปรดที่จะทำสิ่งยากให้กลายเป็นง่าย ทำสิ่งที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่าย “ทำให้ง่าย”

10. การมีส่วนร่วม

ทรงเป็นนักประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ประชาชน หรือเจ้าหน้าที่ทุกระดับได้มาร่วมกัน แสดงความคิดเห็น

“...ต้องหัดทำให้กว้างขวางหนักแน่น รู้จักรับฟังความคิดเห็น แม้กระทั่งความวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่นอย่างฉลาด เพราะการรู้จักรับฟังอย่างฉลาดนั้น แท้จริงคือการระดมสติปัญญาและประสบการณ์อันหลากหลาย มาอำนวยความสะดวกปฏิบัติบริหารงานให้ประสบความสำเร็จที่สมบูรณ์นั่นเอง...”

11. ประโยชน์ส่วนรวม

“...ใครต่อใครก็มาบอกว่า ขอให้คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม อาจมานึกในใจว่าให้ๆ อยู่เรื่อยแล้วส่วนตัวจะได้อะไร ขอให้คิดว่า คนที่ให้เพื่อส่วนรมนั้น มิได้ให้แต่ส่วนรวมอย่างเดียว เป็นการให้เพื่อตัวเองสามารถที่มีส่วนรวมที่จะอาศัยได้...” (มข. 2514) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงระลึกถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญเสมอ

12. บริการที่จุดเดียว

ทรงให้ “ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ทั้ง 6 แห่ง เป็นต้นแบบในการบริหารรวมที่จุดเดียว เพื่อประโยชน์ต่อประชาชนที่จะมาใช้บริการ จะได้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายโดยมีหน่วยงานราชการต่างๆ มาร่วมดำเนินการและให้บริการประชาชน ณ ที่แห่งเดียว

“...เป็นสองด้าน ก็หมายความว่า ที่สำคัญปลายทางคือ ประชาชนจะได้รับประโยชน์ และ
ต้นทุนของเจ้าหน้าที่จะให้ประโยชน์”

13. ใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ

ทรงเข้าใจถึงธรรมชาติและต้องการให้ประชาชนใกล้ชิดกับธรรมชาติ ทรงมองอย่าง
ละเอียดถึงปัญหาของธรรมชาติ หากเราต้องการแก้ไขธรรมชาติ จะต้องใช้ธรรมชาติเข้าช่วยเหลือ
เช่นการแก้ไขปัญหาป่าเสื่อมโทรมโดยพระราชทานพระราชดำริการปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก (ต้นไม้)
ปล่อยให้ธรรมชาติช่วยในการฟื้นฟูธรรมชาติ

14. ใช้ธรรมปราบอธรรม

ทรงนำความจริงในเรื่องความเป็นไปแห่งธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของธรรมชาติมาเป็น
หลักการ และแนวปฏิบัติที่สำคัญในการแก้ปัญหาและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพที่ไม่ปกติ
เข้าสู่ระบบที่ปกติ เช่น การใช้ฝักตบขวานบำบัดน้ำเสีย โดยดูดซึมสิ่งสกปรกปนเปื้อนในน้ำ

15. ปลูกป่าในใจคน

“...เจ้าหน้าที่ป่าไม้ควรจะปลูกต้นไม้ลงในใจคนเสียก่อน แล้วคนเหล่านั้นก็จะพากันปลูก
ต้นไม้ลงบนแผ่นดินและรักษาต้นไม้ด้วยตนเอง...” การที่จะฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้กลับ
คืนมาจะต้องปลูกจิตสำนึกให้คนรักธรรมชาติเสียก่อน

16. ขาดทุนคือกำไร

“...ขาดทุนคือกำไร Our loss is our gain ...การเสียคือการได้ ประเทศก็จะก้าวหน้า และ
การที่คนจะอยู่ดีมีสุขนั้น เป็นการนับที่เป็นมูลค่าเงินไม่ได้...”

หลักการคือ “การให้” และ “การเสียสละ” เป็นการกระทำอันมีผลเป็นกำไรคือ ความอยู่ดี
มีสุขของราษฎร

“...ถ้าเราทำอะไรที่เราเสีย แต่ในที่สุดที่เราเสียนั้นเป็นการได้ทางอ้อม ตรงกับงานของ
รัฐบาลโดยตรง เงินของรัฐบาลหรืออีกนัยหนึ่งคือเงินของประชาชน ถ้าอยากให้ประชาชนอยู่ดี
กินดีก็ต้องลงทุน...”

17. การพึ่งตนเอง

การพัฒนาตามแนวพระราชดำรินับตั้งแต่ต้นต้องแก้ไขปัญหาลำเฉพาะหน้า เพื่อให้เขาแข็งแรง
พอที่จะดำรงชีวิตได้ต่อไป

แล้วขั้นต่อไปก็คือ การพัฒนาให้เขาสามารถอยู่ในสังคมได้ตามสภาพแวดล้อม และสามารถ
“พึ่งตนเอง” ได้ในที่สุด

18. พออยู่พอกิน

สำหรับประชาชนที่ตกอยู่ในวงจรแห่งความทุกข์เข็ญนั้น ได้พระราชทานความช่วยเหลือ
ให้เขาสามารถอยู่ได้ในขั้น “พออยู่พอกิน” เสียก่อนแล้วจึงค่อยขยับขยายให้มีขีดสมรรถนะที่

ก้าวหน้าต่อไป

“...ถ้าโครงการดี ในไม่ช้าประชาชนจะได้กำไรจะได้ผล ราษฎรจะอยู่ดีกินดีขึ้น จะได้ประโยชน์ต่อไป...”

19. เศรษฐกิจพอเพียง

เป็นแนวทางการดำเนินชีวิต เพื่อสร้างความเข้มแข็งหรือภูมิคุ้มกันทุกด้าน ซึ่งสามารถทำให้อยู่ได้อย่างสมดุลในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง

ปรัชญานี้ได้มีการประยุกต์ใช้ทั้งระดับบุคคล องค์กร ชุมชน และทุกภาคส่วนมาแล้วอย่างได้ผล

20. ความซื่อสัตย์ สุจริต จริ่งใจต่อกัน

“...ผู้ที่มีความสุจริตและบริสุทธิ์ใจ แม้จะมีความรู้น้อยก็ย่อมทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมได้มากกว่าผู้ที่มีความรู้มากแต่ไม่มีความสุจริต ไม่มีความบริสุทธิ์ใจ...”

21. ทำงานอย่างมีความสุข

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระเกษมสำราญและทรงมีความสุขทุกครั้งที่ทรงช่วยเหลือประชาชน

“...ทำงานกับฉัน ฉันไม่มีอะไรจะให้นอกจากการมีความสุขร่วมกัน ในการทำประโยชน์ให้กันผู้อื่น...”

22. ความเพียร : พระมหาชนก

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงริเริ่มทำโครงการต่างๆ ในระยะแรกที่ไม่มีความพร้อมมากนัก และทรงใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ทั้งสิ้น แต่พระองค์ก็ได้หื้อพระราชทรัพย์มุ่งมั่นพัฒนาโครงการต่างๆ ให้ราษฎรบังเกิดความร่มเย็นเป็นสุขในที่สุด

23. รู้-รัก-สามัคคี เพื่อการคบหาสมาคมกัน

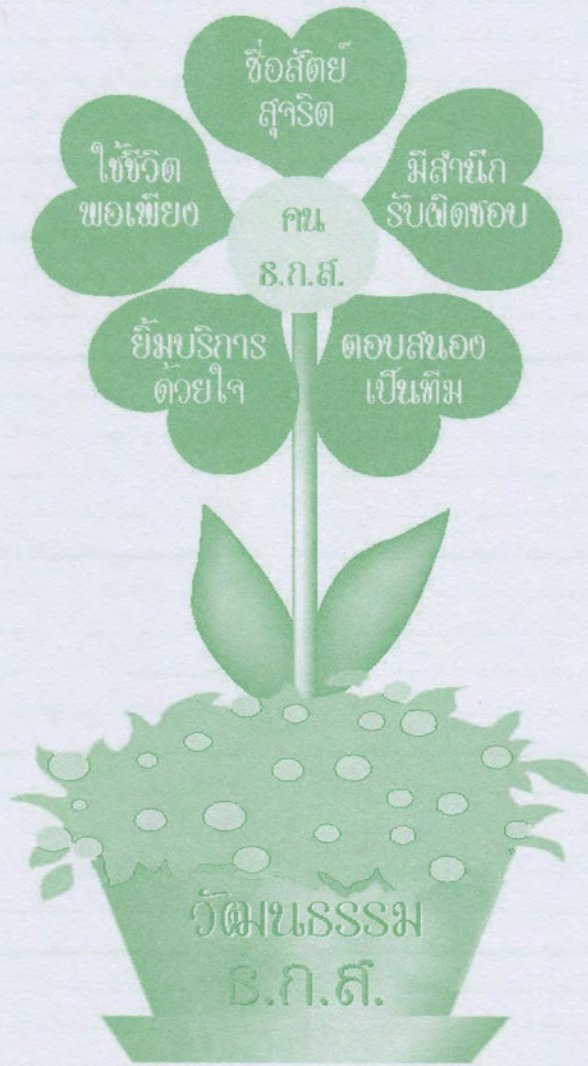
รู้ : จักทุกคนอย่างดีพอสมควรทั้งในหน้าที่การงาน และชีวิตครอบครัว

รัก : สร้างศรัทธาจากการมองเห็นในแง่ดี เห็นความดี เข้าใจและใส่ใจในกันและกัน

สามัคคี : สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ สร้างความสมานฉันท์ในหมู่มิตร

* ที่มา : 60 ปี ครองราชย์ ประโยชน์สุข ประชาชนชาวไทย

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษ เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ : 2549

มาร่วมกันปลูก และรดน้ำพรรณดิน
ให้วัดนรธรรม ร.ก.ส.
เจริญงอกงาม อย่างยั่งยืนกับคณะ

ราชพฤกษ์

Cassia fistula L.

ราชพฤกษ์ นึกคำนึง ความหมายซึ่งคารวธา เหลืองซ้อลอลตา สวยสง่าสมค่านาม

แก้ว

Murraya paniculata (L.) Jack

แก้ว แพรวพราวพิลาส ชาวสะอาดบาดตาใจ ทอมกรุ่นละมุนไถล ให้รัญจวนป่วนอารมณ์

โทพี

Aristolochia ringens Vahl

โทพี สีสลาย แลกลีบคล้ายไม้แก้วกล แปรงงามยามไต้ยล ผกาโหนดลายฉนี้

มณฑาทิพย์

Magnolia liliifera (L.) Baill. var. *liliifera*

มณฑาทิพย์ นำทีมนักพฤกษศาสตร์ไทย ค้นพบที่สวนพฤกษศาสตร์หลวงกรุงเทพฯ ให้ความหอมฉุนแรง

ค้างคาวดำ

Tacca chantrieri Andre

ค้างคาวดำ ดูซ้ำแปลก รูปลักษณ์แจ่มต่างใคร ดำเด่นเห็นแต่ไกล โยดอกไม้คล้ายค้างคาว

จิกนา

Barringtonia acutangula (L.) Gaertn.

จิกนา แผลกตาหนอ ซอวงซัดเหมือนจีดวง ดอกแดงแรงสว่าง ดั่งธรรมชาติวาดให้ชม

ดอกไม้ไทย

ดองดึง

Gloriosa superba L.

ไม้เถาล้มลุกขนาดเล็ก มีเหง้าเป็นหัวใต้ดิน
สีขาว ไม้เดี่ยว รูปหอก ปลายใบเรียวแหลม
และโค้งงอเป็นมือเกาะ ดอกใหญ่สีเหลืองแดง
ขอบกลีบเป็นคลื่น ขยักขยิก
ผลเป็นฝัก มีผลแล้วเถาจะแห้งตาย
เหลือแต่เหง้าอยู่ใต้ดิน
ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด
หรือแยกเหง้า